

BİR VARMIŞ İKİ DE VARMIŞ

— OYUN —

Ali MERİÇ

Nisan 1986

BİR VARMİŞ İKİ DE VARMIS

— OYUN —

ALİ MERİÇ

T B M M

*KÜLTÜR, SANAT VE YAYIN
KURULUNUN*

*TÜRK ÇOCUKLARINA
ARMAĞANIDIR.*

YAZARIN ÖZGEÇMİŞİ :

Ali MERİÇ 1959 yılında Alaşehir'de doğdu. İzmir Atatürk Lisesi mezunu. Halen Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü son sınıf öğrencisi. Ankara Sanat ve Ankara Çocuk Tiyatrolarında oyuncu olarak çalıştı.

S U N U Ş

1985 yılında T B M M ilk kez Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu aracılığı ile, Kültür ve Sanatımızı teşvik etmek amacıyla Tiyatro dalında bir oyun yarışması açtı.

Çocuk oyunları yarışmamıza 51 eser katıldı. Ülkemizin değerli Tiyatro temsilcilerinden oluşan bir seçici kurul bu eserler arasında 4 adedinin dereceye girmesine karar verdi.

Değerlendirmede öncelikle çocuk akıl ve ruhuna hitap etmesinin yanı sıra tiyatro tekniğine uygunluk arandı.

Tiyatronun varolması için en önemli öge seyirci ve oyuncudur. Bu ikisine yazarın da katılmasıyla tiyatro yaşamaya başlar. Yönetmenin, dekor, kostüm, ışık ve efekt desteğiyle koyduğu yorum neticesinde yaşantımızın bir kesiti artık önümüzdedir. Oyun süresi boyunca seyirci ve oyuncu sürekli iletişim halinde olması tiyatroyu her zaman en etkili sanat dalı yapmıştır.

Ülkemizde bu sanat dalına ağırlık vererek ulaşılabilmesi kolay kitlelere; düşünme, yargılama alışkanlığını getirmiş olacaktır.

Yüce Atatürk, «Sanatı olmayan bir toplumun hayat damarlarından biri kopmuştur.» demiştir. Bu görüşten hareketle Ülkede Sanat ve Kültürün gelişmesini sağlamak öncelikle T B M M çatısı altında tüm Kurum, Kuruluş ve kişilere düşecektir.

Elele sorunları çözeceğiz.

İlkini yaptığımız yarışmamızdan sonrakilerde de dahada iyiye ve dahada güzeli birlikte vermenin mutluluğunu duymak umudu ile,

Saygılar sunarım.

D. Fikri Sağlar
İçel Milletvekili

«MİLLÎ EGEMENLİK» KONULU ÇOCUK OYUNLARI YARIŞMASI HAKKINDA GENEL AÇIKLAMA

Kurulumuz, Millî Egemenlik anlayışının Türk çocuklarına maledilmesini sağlamak, Türk tiyatro repertuarlarına, bu temayı işleyen yeni çocuk oyunları kazandırmak ve bu alanda uğraşı veren yazar ve edebiyatçılarımızı yeni gayretlere yönlendirmek amacıyla amatör ve profesyonel bütün Türk Sanatçılarına açık bir biçimde «Millî Egemenlik Konulu Çocuk Oyunları» yarışmasını, egemenliğin Milletimize maledilişinin 65 inci Yıldönümü olan 23 Nisan 1985 tarihinde açmıştır.

Yarışma özel şartnamesinde belirtildiği üzere yazarlarımıza, dans, şarkı vb. gibi dramatik anlatım araçlarını estetik bir bütünlük içinde kullanmaları konusunda geniş tolerans tanınmış ve eserler dil, kişileştirme, tiyatro tekniği, daha çok ilkökul düzeyindeki seyircilere yaklaşım ve amaca uygunluk bakımından değerlendirilmiştir.

Seçici Kurul aşağıda isimleri yazılı üyelere oluşturulmuştur :

1. D. Fikri SAĞLAR	: Kurul Başkanı, TBMM Bşk. Divanı Üyesi, İçel Milletvekili, Bilimsel, Kültürel Faaliyetler ve Yayın Komitesi Başkanı
2. Turgut ÖZAKMAN	: Devlet Tiyatroları Genel Müdürü
3. Prof. Dr. Atalay YÖRÜKOĞLU	: Hacettepe Üniversitesi Çocuk Psikiyatrisi Anabilim Dalı Başkanı
4. Sıtkı TEKME	: Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü Başdramaturg V.
5. Tansu AYTA	: Devlet Tiyatroları Gençlik ve Çocuk Tiyatrosu Müdürü
6. Macide TANIR	: Devlet Tiyatroları Sanatçısı
7. Rüştü ASYALI	: « « «
8. Maral ÜNER	: « « «
9. Leyla TECER	: « « «
10. Doç. Dr. Anıl ÇEÇEN	: Avukat, Sanat Kurumu Başkanı
11. Erol GÜNAYDIN	: Tiyatro Sanatçısı

Yapılan çalışmalar ve değerlendirme sonucunda :

1. Birinciliğe değer eser bulunamamıştır.
2. Zekeriya KAYA'nın DUYGU rumuzlu «YONCA SEVME-MEYEN KRAL'LA BİLGE TAVŞAN» isimli eseri ikinciliğe,
3. Ali MERİÇ'in YALIN rumuzlu «BİR VARMIŞ İKİ'DE VARMIŞ» isimli eseri üçüncülüğe,
4. Ali Erkan GÜNERİ'nin ÇÖZÜM rumuzlu «BİZ ATA-TÜRK'ÜZ» ile Yusuf Kenan IŞIK'ın DİLEK rumuzlu ve «KELOĞLAN'LA ZÜLFÜ SARI» isimli eserleri mansiyona değer görülmüştür.
5. Derece ve mansiyon alan eserlerin yazarları ile bir dramaturgi çalışması yapılarak basılması uygun görülmüştür.

Kurulumuz, yarışmaya iştirak eden tüm oyun yazarlarını konuya gösterdikleri ilgiden dolayı kutlar, değerlendirme aşamasında emeği geçen ve üstün çaba sarfeden Seçici Kurul Üyelerine bu anlamlı olaya katkılarından dolayı teşekkür eder.

T.B.M.M. KÜLTÜR, SANAT VE YAYIN KURULU

OYUN KİŞİLERİ

Arapça harfler :

Elif

Ayın

Gayın

Sad

Dad

Türkçe harfler :

a

b

c

d

e

Arapça harflerin oynayacağı kişiler :

Semiz Paşa

Beşir

I. Haberci

II. Haberci

III. Haberci

IV. Haberci

V. Haberci

VI. Haberci

İngiliz Askeri

Türkçe harflerin oynayacağı kişiler :

Nine

Recep

Yahya Kaptan

Çavuş

Dursun

Saffet

Selim

Mahmut

I. Efe

II. Efe

III. Efe

Köylüler

Tellal

Cumhur

Anne

(YÖNETMENE NOT :

Cumhur, Anne, Semiz Paşa ve Beşir'i oynayan oyuncuların dışındaki oyuncuların birden fazla oyun kişisini oynamaları mümkündür.

Sahne geçişleri, rüya esprisinin kaybolmaması ve geçişlerin kolay çözümlenebilmesi için döner renkli ışıkla yapılırsa akış rahatlık kazanabilir.)

1. SAHNE
BİRİNCİ PERDE
ÖN OYUN

(Sahne önünde, sahneden ayrı bir mekân. Bir yatak. Bir askılık, komidin, komidin lambası. Cumhuriyet, yatağında, yüzü seyirciye dönük. Aplık ışığında, elindeki kitabını okumaktadır.)

- Anne** — *(Elinde, askılanmış izci elbisesiyle girer.)* Uyumuş.. Şunları usulca, askıya asayım.
- Cumhuriyet** — *(Annesinin geldiğini farkeder. Seyirciye eliyle, susun işareti yapar.)* Pooom.
- Anne** — Ahh.. Cumhuriyet?
- Cumhuriyet** — Anne. Korktun mu?
- Anne** — Hay Allah iyiliğini versin. Ne yapıyorsun? Daha uyumadın mı sen?
- Cumhuriyet** — Yarın bayramda okuyacağım şiir... Ezberledim ama, bir kontrol edeyim demiştim.
- Anne** — Heyecanlanıyorsun değil mi?
- Cumhuriyet** — Hı - hı.. Hem de çok.
- Anne** — Canım benim. Hepimiz heyecanlandık senin gibi. Ama eğer, yarın, Yirmi Üç Nisan Şenliğinde şiirini iyi okumak istiyorsan, şimdi uyuyup dinlemen gerek. Biliyorsun değil mi?
- Cumhuriyet** — Hı - hı.. Biliyorum, iyi uykular anne..
- Anne** — Allah rahatlık versin. *(Çıkar)*
- Cumhuriyet** — *(Seyirciye)* Allah rahatlık versin arkadaşlar.. *(Yatar, uyur. Sahne, renkli ışıklarla aydınlanır. Sahnede, büyük boyutlu iki kitap vardır. Kitaplardan*

birinin üstünde «PADİŞAHIM ÇOK YAŞA», diğ-
ğerinde «KÖYLÜ MİLLETİN EFENDİSİDİR»
yazmaktadır. «PADİŞAHIM ÇOK YAŞA» ya-
zan kitabın kapağı aralanır. İçinden, sarıklı, bur-
dan cübbeli, şalvarlı, üzerlerinde Arapça harfler
yazılı olan Elif, Ayın, Gayın, Sad, Dad ayakları-
nın ucuna basa basa çıkarlar. Üstleri toz içinde-
dir. Cumhuriyet'in yatağının başına gelirler. Üstle-
rindeki tozları temizlemeye çalışırlar. Ortalık toza
bürünür.)

- Sad** — (Hapşırarak olur.) Ha, ha, haaaaa..
Elif — Şışşıst. (Sad hapşırmasını engeller.)
Aydın — Ha, ha, haaaaa..
Elif — Şışşıst. (Aydın hapşırmasını engeller)
Dad — Ha, ha, haaaa..
Elif — Şışşıst. (Dad, hapşırmasını engeller)
Gayın — Ha, ha, haaaaa..
Elif — Şışşıst.. (Gayın hapşırmasını engeller.) Ha, haaaa,
haaaaap - şuuu.
Hepsi — Padişahım çok yaşa.
Cumhuriyet — (Uyanır) Anne, sabah mı oldu?
Elif — Salaklar.
Cumhuriyet — Efendim?
Elif — Sana demedim Cumhuriyet.
Cumhuriyet — A - aaa, siz de kimsiniz? Ne işiniz var burada?
Gayın — Biz eski harfleriz Cumhuriyet.
Aydın — Arap harfleri.
Sad — Sana bir masal anlatalım istedik.
Dad — Senin rüyana girdik.
Cumhuriyet — Masal mı?.. Yaşasın..
Aydın — Sen de bizimle birlikte oynamak ister misin?
Cumhuriyet — İsterim tabii.
Elif — Verin elbiselerini giysin.. (Cumhuriyet elbiselerini alır.)

Dad

— Şimdi, sana kendimizi tanıtalım.

Elif

— Bir varmış, bir yokmuş. Elif varmış, a yokmuş...

ŞARKI - DANS : 1

Evvel zaman içinde
Kalbur saman içinde
Yazılan kelimada
Edilen selamda
Varmış
Şedde üstün esire
Mertek benzer Elife

Ha heyli hala hula hampur heyli hap hup

Ba beyli bala bula da bambur beyli bap bup

Deve tellal iken

Pire berber

Eflaktayken

Şamdayken

Akdeniz

Ortada göl iken

Fermanlar yazmış

Tuğralar kazmışız biz

Ya yeyli yala yula yampur yeyli yap yup

Da deyli dala dula dambur deyli dap dup

Ağır aksak giderken

Arkamıza bakmazken

Mektepte

Medresede

Söylenirmiş şarkımız.

Bilemediniz mi

Yandınız.

Ha heyli hala hula hampur heyli hap hup

Ya yeyli yala yula yampur yeyli yap yup.

Elif

— Velhasıl, imdi başlıyor masalımız. Bir varmış...

A

— («KÖYLÜ MİLLETİN EFENDİSİDİR» yazar
kitaptan Latin harfleri çıkarlar. A, Elif'in sözünü
tamamlar.) İki de varmış.

Cumhur

— A - aaaa.. A, b, c, d, e... Türkçe harfler bunlar.

A

— Bir varmış, iki de var. Elif varmış, a da var..

ŞARKI - DANS : 2

Evvel zamandan

Kalbur samandan

Gelmiyoruz

Kaf dağının

Ardından.

Sorun bizi

Sakarya'dan

Dumlupınar'dan.

A diyelim

B diyelim

Herşeyi böyle belleyelim.

Ce diyelim

De diyelim

Çe'nin hakkını yemeyelim.

Ayın biri,

Bin dokuz yüz

Yirmi sekiz,

Kasım.

Sin şın sad dad

Yok artık

Okunup

Yazılmamız yakın.

E diyelim

Fe diyelim

Herşeyi böyle belleyelim.

Ge diyelim

He diyelim

Yumuşak ge'yi geçmeyelim.

Kim, nerede
Ne yapıyor, nasıl
Biliyoruz
Kitaba bakıp.
Hâlâ tanımayan
Varsa bizi
Çok ayıp.

I diyelim
İ diyelim
Herşeyi böyle belleyelim.
Ke diyelim
Le diyelim
Je'nin hakkını yemeyelim.

- Elif** — Ne işiniz var burada?
b — Bunu size sormalı.
Elif — Ben ne demiştim size?
Aym — Vallahi de bağladık.
Gayın — Billahi de bağladık.
Sad — Gözlerini kapattık.
Dad — Ağızlarını tıkadık.
A — Ama biz, yine de kurtulmayı başardık.
c — Aklınız sıra bizi atlatacaktınız.
e — Bizden önce davranıp, Cumhuriyet'in rüyasına siz girecektiniz.
d — Sahi, Cumhuriyet nerede?
b — Cumhuriyet?...
e — Cumhuriyet?... *(Latin harfleri Cumhuriyet'i ararlarken, Arap harfleri, gülererek, kendi kitaplarının kapağını iyice açarlar. Kapağın arkasında kalırlar. Kapağı açılınca, koltukta oturmakta olan Semiz Paşa, elindeki çingırağı sallar.)*
e — Bırakın aramayı. Bakın, onlar, oynamaya başlamışlar bile.

A

- Haydi, gelin biz de hazırlanalım. (*Kendi kitaplarının arkasına girerler. «PADİŞAHIM ÇOK YAŞA» yazan kitabın bulunduğu bölüm aydınlanır.*)

2. SAHNE

2. KOL

KÖŞK

(*Kitabın kapağı açıldığında, içinde bir köşk odası mekanı oluşur. İki kanatta, sağlı sollu, iki kafesli pencere vardır. Ortadaki koltukta Paşa oturmaktadır. Koltuğun iki yanında iki oturak vardır. Paşa, elindeki çingırağı kuvvetlice sallar.*)

1. Haberci

- (*Kanter içindedir. Elinde haber rulosuyla koşarak girer. Paşanın önünde diz çöker.*) Paşamız.

Semiz Paşa

- Ben bu çingırağı sallamakla uşağı çağırmış idim. Su isteyecektim. Sen kimsin, nereden gelirsin?

I. Haberci

- Trablusgarp'tan Paşamız.

Semiz Paşa

- Terastan mı? Ne işin vardı terasta?

I. Haberci

- Terastan değil paşamız. Trablusgarp'tan. Trablusgarp.

Semiz Paşa

- Hööyt! Anladık, bağırma. Trablusgarp'tan.. (*Kendi kendine*) Allah Allah, çingırağı biraz kuvvetli çaldım, taa oralardan duyulmuş demek ki.. İyi iyi.. Ne işin vardı oralarda?

I. Haberci

- (*Elindeki ruloyu uzatır.*) Size haber getirdim Paşam.

Semiz Paşa

- Bana helva mı getirdin?

I. Haberci

- Haber Paşam, haber..

Semiz Paşa

- Hööyt, bire zındık.. Beyhude bağırma, anladık.. İyi haber mi, kötü haber mi?

I. Haberci

- Trablusgarp'ı İtalyanlar işgal etti Paşam.

- Semiz Paşa** — (*Anlamaz*) İyi mi, iyi mi?
- I. Haberci** — Kötü Paşamız, çok kötü.
- Semiz Paşa** — Bak şu halime.. Kötü habere dayanır mı bu hasta adam? Git şimdi sen, yat. Uyu uyan, yorgunluğunu at, dinlen. Sonra gel, haberi bana anlat.
- I. Haberci** — Ama paşam.
- Semiz Paşa** — Höyyt, itiraz istemez. Uyuyup dinlenip, öyle anlatırsan, kötü haberin bile iyi gelir bana. Haydi bakalım. (*Haberci çıkar Paşa elindeki çingırağı tekrar sallar.*) Allah Allah..
- II. Haberci** — (*Bitkindir, koşa koşa girer.*) Paşamız.
- Semiz Paşa** — Eyvah, bir tane daha. Sen nereden duydun da geldin zilin sesini?
- II. Haberci** — Af buyrun Paşamız, anlayamadım.
- Semiz Paşa** — (*Bağırır*) Nereden geliyorsun, nereden? (*Kendi kendine*) A - aa sağır mıdır nedir?
- II. Haberci** — Makedonya'dan paşamız.
- Semiz Paşa** — (*Elindeki çingırağa bakarak*) Allahallah, Allahallah..
- II. Haberci** — Size haber getirdim paşamız. Yunanlılar, Sırlar, Karadağlılar Makedonya'yı işgal etti.
- Semiz Paşa** — (*Anlamaz*) İyi mi, iyi mi?
- II. Haberci** — Kötü paşamız, çok kötü..
- Semiz Paşa** — Niye böyle sizi, taaa Makedonya'lardan koşarak gönderiyorlar.. Git levendim, git yat. Uyu dinlen, sonra gel. O vakit, kötü haberin bile iyi gelir bana.
- II. Haberci** — Ama Paşamız.
- Semiz Paşa** — Hööyyt, tiz yokol.. (*II. Haberci çıkar*) Allahallah, şu küçücük zilin kudretine bakın siz.. Hah.. Durun bakayım, şimdi şöyle usulca bir çalayım. (*Çingırağı bir tınlatır.*)

- III. Haberci** — *(Elinde rulosuyla koşarak girer)* Paşamız..
- Semiz Paşa** — Hay Allah müstahakını versin.. İyi mi, iyi mi?..
- III. Haberci** — Kötü paşam, çok kötü.. Arnavutluk'tan geliyorum, işgal ettiler.
- Semiz Paşa** — *(Sinirlenir)* Şimdi gidiyorsun.. Yünüp yıkanıp, dinlenip yine geleceksin, tiz yokol..
- III. Haberci** — Ama paşamız..
- Semiz Paşa** — Yokool.. *(III. Haberci çıkar.)* Üçtür uşağı çağır-mak için sallıyorum şunu, üçtür kara haberci ge-liyor.. Hay içine ot tikanasica zil.. *(Çingırağı yere atar.)*
- IV. V. VI. Haberci** — *(Perişan durumdadırlar. Ellerinde rulolarla koş-a-rak girerler)*
- Semiz Paşa** — Allahım sen bana sabır selamet ver.. İyiyse söy-leyin..
- Üçü** — Kötü paşamız, çok kötü..
- IV. Haberci** — Akdeniz'den geliyorum paşamız. İtalyanlar An-talya'ya girdi.
- V. Haberci** — Güney'den geliyorum paşamız. Fransızlar Ada-na'ya girdi.
- VI. Haberci** — Ege'den geliyorum paşamız. Yunanlılar, İzmir'e çıktı.
- Semiz Paşa** — Tiz yokolun, gözüüm görmesin sizi.
- Üçü** — Ama, paşamız...
- Semiz Paşa** — Hööytt, gidin, uyuyun uyanım sonra gelin.. Yo-kolun.. *(Çıkarlar)* Beşiiiiiiir. Zili çalmadan, ne-den akıl edemedim seslenmeyi.. Beşiiiiiiirf...
- Beşir** — *(Arap uşak girer.)* Emrediniz Paşa hazretleri...
- Semiz Paşa** — Bire kafir, kaç vakittir çingırağı sallıyorum gele-sin diye.. Bir su istiyeceğim... Trablusgarp'tan Makedonya'ya bütün cihan duydu, bir sen duy-madın..
- Beşir** — Emrediniz Paşa hazretleri..

- Semiz Paşa** — Bir bardak su ver şuradan.. (*Suyu alır. İçer.*) Sağol..
- Beşir** — Başka bir emriniz?..
- Semiz Paşa** — Daha ne olsun kafir.. Neredeydin sen?..
- Beşir** — Affınıza mağruren, tuvaletteydim..
- Semiz Paşa** — Ne oldu, miden mi tuttu yine?
- Beşir** — Midem olsa gam yemem paşa hazretleri.. Boğazlar, boğazlar..
- Semiz Paşa** — Boğazına ne oldu?
- Beşir** — Boğazları ele geçirmek için, İngilizler İstanbul'a çıktılar Paşa hazretleri..
- Semiz Paşa** — (*Anlamaz*) Haa... İyi iyi, geçmiş olsun..
- Beşir** — (*Bağırır*) İngilizler paşamız, İngilizler İstanbul'a girdi.
- Semiz Paşa** — Hööyt, ne bağırırsın bire zındık.. Ben de sen, zilin sesini duymadın sanmıştım..
- Beşir** — İmparatorluk çöküyor Paşamız.. Düşmanlar topraklarımızı paylaşıyor..
- Semiz Paşa** — Yokol dedim, bire kâfir..
- Beşir** — Siz bunları duymazlıktan gelirken, Mustafa Kemal Paşa, halkı düşmana karşı toplamak için Samsun'a çıktı bile.
- Semiz Paşa** — Tiz git tuvalete.. Kapıyı üstünden kilitle.. Bir daha da, ben çağırısam bile buralara gelme.. (*Beşir çıkar*) Ne vardı bu uşağı çağıracak, kalk kendi suyunu kendin al..

3. SAHNE

KÖY

(«KÖYLÜ MİLLETİN EFENDİSİDİR» yazar kitabın kapağı açılır. Bir köy evi. Nine oturuyor. Recep, eşyalarını topluyor. Top sesleri duyulur. İki kanatta iki pencere var.)

- Nine** — Recep.. Duydun mu oğlum?
- Recep** — Neyi nine?
- Nine** — Top seslerini..
- Recep** — Duydum nine.
- Nine** — Yine bizim mahallede oynuyorlar. Körolasıcılar.. Şimdi görürsünüz siz.. (Pencereye gider Bağıırır) Gidin başka yerde oynayın kerataalar. Şimdi gelirsem, alır topunuzu keserim..
- Recep** — (Güler) İlahi nine ne yapıyorsun?
- Nine** — Çocukları kovalıyorum..
- Recep** — Hangi çocukları?
- Nine** — Top oynayan çocukları..
- Recep** — Ömürsün vallahi.. Bu sesler, çocukların oynadıkları topun sesleri değil nine. Düşmanın attığı top-ların sesleri.
- Nine** — Düşmanların mı?
- Recep** — Ne sandın ya nine, dört yanımızı düşman sardı. Memleket kavruluyor.
- Nine** — Aman oğlum, yoksa sen de mi?
- Recep** — Ne oldu nine?
- Nine** — Babanla deden de bu top seslerini duyup gitmişlerdi. Bu sesleri duyan gidiyor oğul. Giden de bir daha geri dönmüyor. Ben ayrılığına nasıl dayanırım Recebim... (Ağlamaya başlar.)
- Çavuş** — (Girer) Hazır mısın Recep?
- Recep** — Hazırım komutanım.

- Nine** — Recebim Recebim, ben sensiz ne ederim... (*Ağ-lar*)
- Çavuş** — Sizin de kağnınız var mıydı Recep?
- Recep** — Var.
- Çavuş** — Mustafa Kemal Paşa'nın emri, onu da alacağız.
- Recep** — Feda olsun komutanım.
- Çavuş** — Peki sürececek biri var mı?..
- Nine** — (*Ağlayarak*) Recebim...
- Recep** — Olmaz olur mu komutanım.. Ağlama nine ağla-ma ayrılmıyoruz..
- Nine** — Gitmiyor musun Recebim, gitmiyor musun?
- Recep** — Gidiyorum nine, ama beraber gidiyoruz...
- Tellal** — (*Elinde davuluyla girer. Arkasında kalabalık var-dır.*) Duyduk duymadık demeyin.. Cephelerde savaşılan ordularımıza verilmek üzere, herkesten birer çamaşır, çorap, çarık, nallık demir, nal, yu-lar, urgan, mercimek, bulgur, saman alınacaktır. (*Kalabalık, şarkıyla birlikte, ellerindeki torbaları ortaya yığar.*)

ŞARKI - DANS : 3

Asker atsız olmaz
 At nalsız.
 Zor bulduk
 Gazımız az.
 Gece cephede
 Haritaya
 Kolay bakılmaz.

Türküz türkü söyleriz
 Yurdu ele vermeyiz.

Fanile, don, çorap, çarık
Un, nohut, mercimek biraz.
Ne giyecek
Ne yiyecek
Asker siperde.
Kulakta
Silah sesleri
Hava ayaz.

Türkü türkü söyleriz

Yurdu ele vermeyiz.

Ustalar, kalfalar, çıraklar
Kayseri çarşısı,
Bursa çarşısı
Çekiç sesleriyle
İnler karşısı
Emrini bekliyoruz
Paşam
Gitmek için
Düşmana karşı.

Türkü türkü söyleriz

Yurdu ele vermeyiz.

4. SAHNE

KÖŞK

(Cumhur, Semiz Paşa'nın yanındaki oturakta oturmaktadır.)

Semiz Paşa — Söyle bakalım mahdum.. Elif va sin, elif lam, ne eder?

Cumhur — *(Düşünür, düşünür.)* İki iki daha dört eder Paşa baba.

Semiz Paşa — Af - ferin, bin af - ferin.. Uysal eder tabii ki.. Uysal olmalıyız uysal.

- Cumhur** — (Ezber) Uysal olmalıyız uysal, keskin sirke kabına zarar.
- Semiz Paşa** — Afferin, bunu da iyi ezberlemişsin. Beşiiiiiiiir.
- Beşir** — (Girer) Emrediniz Paşa hazretleri.
- Semiz Paşa** — Ne işin var burada? Ben sana tuvaletten çıkmayacaksın demedim mi?
- Beşir** — Ama, siz çağırdınız Paşa hazretleri..
- Semiz Paşa** — Tiz dön, geldiğin yere..
- Beşir** — Emriniz başım üstüne paşa hazretleri.. (Çıkar)
- Semiz Paşa** — Ne diyorduk?.. Hah, uysal olacağız uysal..
- Cumhur** — O adamların getirdiği haberleri duydunuz mu Paşa baba? Neler oluyor biliyor musunuz?
- Semiz Paşa** — Hööyt.. Duydum tabii. Sen Paşa babana sağır mı demek istersin?
- Cumhur** — Estağfurullah Paşa baba.. Tövbe tövbe..
- Semiz Paşa** — Beşiiiiiiiir..
- Beşir** — (Girer) Emrediniz Paşa hazretleri..
- Semiz Paşa** — Fesuphanallah.. Kim çağırdı seni?.. Tiz yokol..
- Beşir** — Emriniz başım üstüne Paşa hazretleri.. (Çıkar)
- Cumhur** — Az önce siz çağırdınız Beşir'i Paşa baba.
- Semiz Paşa** — Ben mi? Haa, evet.. Çağırırken aklımda bişey oluyor. Beşir gelince, aklımda olan Beşir'den korkup kaçıyor. Şu suyu ver bana.
- Cumhur** — Buyrun Paşa baba.
- Semiz Paşa** — (İçer) Çok şükür. Oraya Fransızlar girmiş, buraya İngilizler çıkmış, öbür tarafı Yunanlılar işgal etmişler.. Ne bu telaş? Bu İmparatorluk telaştan gitti zaten. Bırakın gelsinler, yerleşsinler, siz oturun uslu uslu. Uysal kişiyi herkes sever. Gün gelir anlaşırsız onlarla, belki biraz toprak koparınız. Maldan olmuşuz zaten bir de candan olmayalım...

ŞARKI - DANS : 4

Semiz Paşa

— Padişah, Vahdettin.

Damat Ferid,

Sadrâzam.

Biri hasta,

Öbürü,

Yorgan, döşek

Yatakta.

Ne varmış

Hal, ahval

Durumda?..

Hah iyi bildiniz.

Uysal olmalıyız uysal,

Keskin sirke kabına zarar.

Kim öğretti

Size,

Cenk etmeyi,

At binmeyi,

Kılıç çekmeyi.

Bırakın

Sivas'ta

Amasya'da

Boş yere

Laf etmeyi.

Hah iyi bildiniz,

Uysal olmalıyız uysal

Keskin sirke kabına zarar.

İngilizler

Büyük devlet.

Fransızlar

Ona keza.

Kötü niyet
Değil
Medeniyet
Gelecek
Ne ala..

Hah iyi bildiniz.,
Uysal olmalıyız uysal
Keskin sirke kabına zarar.

- Semiz Paşa** — Beşiiiiiiir..
Beşir — (Girer) Emredin Paşa hazretleri.
Cumhur — Ben sizle oyun oynamaktan sıkıldım. Gidip biraz
da Türkçe harflerle oynayacağım.
Hepsi — (Diğer Arapça harfler de girerler) A - aaaa, ol-
maz.
Elif — Daha bitmedi ki oyunumuz.
Dad — Hem bak, daha ne eğlenceler var bizde.
Cumhur — Ben gidiyorum.
Hepsi — Cumhur.... Cumhur.... (Kararır)

5. SAHNE

DAĞ

(«KÖYLÜ MİLLETİN EFENDİSİDİR» yazar
kitap açılır. Dağ panosu. Efeler, şarkı söyleyip,
zeybek oynuyorlar.)

ŞARKI - DANS : 5

Düşman gelmiş n'apmalı
Birlik olup atmalı
Efelerin birinden
Düşman korkup kaçmalı.

İşte şimdi yandın da
Yandın da,
Sen bizi
Ne sandın da.

Şu dağları delmeli
Onu buradan kovmalı
Efelerin birinden
Düşman ürküp kaçmalı.

İşte şimdi yandın da
Yandın da,
Sen bizi
Ne sandın da..

- Çavuş** — *(Receple girerler.)* Selamünaleyküm Efeler.
Efeler — Ve aleykümselam kumandan.
Recep — Bunlar kim?
Çavuş — Yörük Ali Efe Çetesi.
Recep — Cephe değil mi burası? Bunlar savaşıyorlar mı?
Çavuş — Savaşmaz olurlar mı Recep? İşte böyle savaşır bunlar.
1. Efe — Zafer ne zaman kumandan?
Çavuş — Bu akşam kismetse.
Efeler — Haydi işiniz rastgele.
(Kitap kapağı çevrilir. Efelerle birlikte, Çavuş ve Recep de çıkar.)

6. SAHNE

LİMAN

(Liman panosu. Çavuş ve Recep ters yönden girerler.)

- Çavuş** — Selamünaleyküm.
Hepsi — Aleykümselam.
Yahya Kaptan — Nerede kaldınız kumandan, az daha gidiyorduk hani..
Saffet — Kalmamızdan daha kötü olmazdı ya.
Çavuş — Nasılsın Saffet? Bakın bu yeni arkadaşımız Recep.

- Recep** — Merhaba. Düşman çokmuş diyorlar doğru mu?
- Dursun** — Düşman mı çokmuş?.. Kolay hemşehrim. Ben Erzurumluyum. Köyümüz kırk hane, evvelallah, düşmanın kırkını çıkar.
- Mahmut** — Ben Maraşlıyım hemşehrim. Köyümüz otuz hane, otuz düşman daha çıkar.
- Selim** — Bu hesaba aklım yattı hemşehrim. Ben İzmirliyim. Köyümüz yetmiş hane, sen ondan yetmiş düşman daha çıkar.
- Saffet** — Ben İstanbulluyum hemşehrim.. Bizim Kadıköy, bilmiyorum kaç hane, uzun hesaba gerek yok. Sen kalan düşmanı bana yaz.. (Gülerler.) Hesap öyle denk geldi ne yapayım?
- Yahya Kaptan** — Tamam, tamam. Bildiğiniz gibi, biz cephede savaşmıyoruz arkadaşlar.
- Saffet** — Askere su mu dağıtacağız?
- Çavuş** — Saffet...
- Yahya Kaptan** — Su değil ama, cephe dağıtacağız. İngiliz işgali altındaki İstanbul'daki cephaneliklerden cephe kaçıracağız.
- Saffet** — İyi ama, ben yüzme bilmem kaptan..
- Cumhur** — (Girer) Beni de alır mısınız? Ben yüzme bilirim..
- Yahya Kaptan** — Aferin ama, bu mevsimde deniz suyu soğuk olur. (Gülerler) Sen biraz büyü sonra katil çeteye.
- Cumhur** — Beni almıyor musunuz yani?
- Yahya Kaptan** — Unutmayın arkadaşlar, akşama yola çıkıyoruz.
- Cumhur** — Oynamıyorum işte, oynamıyorum.. (Çıkar)
- A** — Cumhur, dur..
- Elif** — (Öbür kitaptan diğer Arapça harflerle birlikte gelirler.) Cumhur'u gördünüz mü?
- b** — Oynamıyorum dedi gitti.
- Dad** — Bize de öyle demişti.

c

— Cumhuuuuuuuuuur..

Ayın

— Cum...

Gayın

— ...huuuuuur..

(Arapça harfleriyle birlikte, Türkçe harfler Cumhuriyet'u ararken Cumhuriyet öndeki yatağına yatmıştır. Arka plan kararır. Yatak aydınlanır.)

Cumhuriyet

— *(Birden uyanır.)* Oh.. İyi ki uyanmışım.

— İkinci perdede onlara çok güzel bir oyunum var. Siz de bu arada biraz dinlenin, tamam mı?... On dakika sonra görüşürüz.

1. PERDE SONU

İKİNCİ PERDE

(CUMHUR, elinde gireceği yeni tipin eşyaları ve değişme gereçleriyle sahne önüne gelir.)

Cumhur

— (Seyirciyle diyalog) Hazır mısınız arkadaşlar? Oyunumuzun ikinci bölümü başlasın mı?.. (Seyirciyle diyalog) Öyleyse, başlıyor oyunumuz. Hatırlıyorsunuz değil mi? Türkçe harfler küçüğüm diye beni aralarına almamışlardı. Büyük göstermem için, boyumu uzatamam. Durun, öyleyse, ben değişip, kocaman bir cüce olayım.. Şu bıyığı yapıştıralım. Kalpağı başımıza geçirelim. Nasıl, şimdi sahici bir cüceye benzedim mi? Haydi bakalım, hep birlikte seyredelim. Devam ediyor rüyamız ilk olarak, Semiz Paşa Yalı'sındayız. Bakalım neler oluyor.

7. SAHNE

KÖŞK

(Renkli ışıklar döner. Köşk aydınlanır. Semiz Paşa koltuğunda horlayarak uyumaktadır.)

Semiz Paşa

— (Horlarken, yavaş yavaş uyanır.) Haaa?.. Hı.. Ohhh, vakit geç olmuş... (Dışarıdan horultu sesleri gelir. Semiz Paşa, horlamayı farkederek.) Hım?.. (Horlama duyulur) Efendim?... (Horlama duyulur.) Anlayamadım?.. (Horlama duyulur) Neee?. (Horlama şiddetlenir.) İmdaaaaaattt. Beşiiiiir.. (Beşir, beyaz gece entarisiyle girer.) Aman Allahım, hayalet geldi.. (Bağırır) Beşiiiiir.. (Koltuğun üstüne çıkar)

- Beşir** — Emrediniz Paşa hazretleri.
- Semiz Paşa** — Hah.. A - aa, o hayalet sen miydin?.. (*Horlama duyulur*) Bu ne Beşir?..
- Beşir** — Horultu Paşa hazretleri..
- Semiz Paşa** — Kimdir böyle, Şirket-i Hayriye vapurları gibi horlayan?
- Beşir** — Gelen haberciler Paşa hazretleri. Uyusunlar diye, sularına uyku ilacı koydurmuşunuz ya..
- Semiz Paşa** — Uyansınlar Beşir, uyansınlar.. Tiz git, kovalarca su boca et cümlesinin üstüne.
- Beşir** — Emriniz başım üstüne Paşa hazretleri. (*Çıkar*)
- Semiz Paşa** — (*Arkasından bağırır.*) Dikkat et, dökeceğin suda da uyku ilacı bulunmasın.. (*Dışarıdan su sesleri duyulur. Horlamalar kesilir.*) Oh be, çok şükür, dünya varmış. (*Dışarıdan gürültüler duyulur.*)
- (*Dışarıdan*) İngilizler gidecek!
- (*Dışarıdan*) Bu iş, burada bitecek!..
- (*Dışarıdan*) Semiz Paşa dışarı!. Semiz Paşa dışarı!...
- Semiz Paşa** — Beşiiiiir... (*Kafesli pencereden, Paşa'nın kafasına bir taş parçası atılır. Cam kırılır.*) Aman yandım kafam... Ben Beşir'i ünledim, kafama tebeşir yedim.. (*Kafasını tutar, bir taş daha bekliyormuş gibi...*) Beşiiiiir..
- Beşir** — (*Girer*) Emrediniz Paşa hazretleri.
- Semiz Paşa** — Nedir bu gürültüler?.. Ne eder ahali dışarıda?..
- Beşir** — Ahali ayaklanmış, düşmana karşı birlik olmak için mitingler yaparmış. Bugün de, bizim şurada biri konuşacakmış.. Hem de kadın.
- Semiz Paşa** — Neeeee?.. Kimmiş bu kendini bilmez?..
- Beşir** — Halide Edip adında bir kadın..
- Semiz Paşa** — O saçı uzun akli kısıyı bu salaklar mı dinleyeceklermiş?. Ay aman of kafam, kafam..

- Beşir** — Kafanıza ne oldu Paşa hazretleri?
- Semiz Paşa** — Yaralandım Beşir, yaralandım.. (*Haberciler, sırlı-sıklam vaziyette içeri girerler.*)
- Haberciler** — Paşamız..
- Semiz Paşa** — Ne var yine?.
- I. Haberci** — Size haber getirmiştik...
- II. Haberci** — Trablusgarp'tan, Makedonya'dan...
- III. Haberci** — İzmir'den, Bursa'dan...
- IV. Haberci** — Antalya'dan, Maraş'tan...
- V. Haberci** — Anadolu'dan...
- VI. Haberci** — Bizi dinlemediniz Paşamız.
- III. Haberci** — İmparatorluk paylaşıldı.
- IV. Haberci** — Topraklarımız yaban ellerde.
- V. Haberci** — Bu acıya yürek dayanmaz..
- VI. Haberci** — Biz gidip, Kuvayi Milliye'ye katılacağız.. (*Çıkarlar*)
- Semiz Paşa** — Önce, mahdumum oğlum gitti, şimdi bunlar gidiyor.. Kim uyandırıyor bunları Beşir?. Bunları kim uyandırıyor?..
- Beşir** — Vallahi bunları siz uyandırttınız Paşa Hazretleri, ama halkı, ahaliyi Mustafa Kemal Paşa uyandırıyor..

8. SAHNE

LİMAN

(*Renkli ışıklar döner. «KÖYLÜ MİLLETİN EFENDİSİDİR» yazan kitap aydınlanır. Liman panosu. Yahya Kaptan Çetesi elemanları limanda.. Habercileri oynayan altı Arapça harf girerler..*)

- Elif** — Selamünaleyküm..
- Yahya Kaptan** — Aleykümselam..
- Aydın** — Biz de size katılacağız.
- Gayn** — Sizlerle birlikte oynayacağız..

Yahya Kaptan — Ciddi misiniz?

Arap Harfleri — Evet.

Yahya Kaptan — Mızımak yok, söz mü?..

Arap Harfleri — Söz..

Yahya Kaptan — *(Seyirciye)* Bunları da aramıza alalım mı? *(Seyirciyle diyalog)* Peki öyleyse, alın bakalım şu bezleri. *(Arapça harflere üç top mavi bez verir.)* Açılın şöyle. *(Arapça harfler topları ikişer kişi paylaşırlar, sahnede sağlı sollu dururlar.)* Sallayın şimdi bezleri... *(Sallarlar.)* Daha kuvvetli.. Karadeniz'in azgın dalgaları gibi.. Devam edin.. *(Çete elemanlarına)* Haydi arkadaşlar, yola çıkıyoruz.. Vakittir.. *(Panonun arkasına girerler. Taka'ya binerler. Panonun arkasından, Takayla birlikte, dalgaların arasına karışırlar. Taka azgın dalgalar arasında yol alır.)*

ŞARKI - DANS : 6

Dalgalı Karadeniz

Dalgalı.

Takalar

Menekşe, çimen rengi,

Sarı, yeşil boyalı.

Haydi de haydi

Heyyamola heyyamola hey.

Aman ver

Karadeniz

Bir yol geçem.

Canıma

Gardaşıma

Top, tüfek

Silah yetiştirem.

Haydi de haydi

Heyyamola heyyamola hey.

- Saffet** — *(Takanın kıyısından sarkmış, midesi bulanmaktadır.)* öööö..
- Çavuş** — *(Gülerek gelir)* Ne o Saffet?..
- Recep** — İstanbullu kardeş, biz hiç deniz görmemişken bişey olmadı.. Sana ne oldu böyle?
- Saffet** — Denizden değil. *(Dalgalar azar)* Aaaaaah, aman Allahım.. Ben denizden korkmam. *(Dalgalar azar..)* İmdaaaaat... Yediklerim dokundu herhalde.. *(Diğerleri gülerler.)*
- Yahya Kaptan** — Komutanım, geliyoruz İstanbul'a.
- Çavuş** — Sağol Yahya Kaptan.. İşimiz zor arkadaşlar. İki kişi önden gidecek, cephaneliği bekleyen nöbetçilerle ilgilenecek. Kalanlar da, cephaneyi Taka'ya yükleyecek..
- Saffet** — Önden gideceklerin biri benim kumandan.. *(Hepsi güler.)*
- Dursun** — Bu halinle mi Saffet kardeş..
- Saffet** — Ne varmış halimde, bir de karada görün siz beni.
- Yahya Kaptan** — İstanbul göründüüüüüüü..
- Çavuş** — Acele edelim arkadaşlar, vaktimiz daralıyor. Kimler önden gitmek ister.
- Cumhur** — *(Kaptan köşkünden çıkar)* Ben gitmek isterim..
- Çavuş** — Sen de kimsin?..
- Cumhur** — Kuvayı Milliye'de onbaşıyım. Boyuma bakıp aldanmayın. Cüceyim, İstanbul'u iyi bilirim.
- Saffet** — A - aaa, bu o...
- Cumhur** — Saffet kardeş tanır beni, birlikte çok dövüştük.. Öyle değil mi?..
- Saffet** — Tanıdığım doğru da, ama nereden, onu çıkartmadım..
- Cumhur** — Gördünüz mü?..

Çavuş

— Önden ikiniz gidersiniz o vakit.. İş bitince ıslıkla bize haber verirsiniz. Haydi arkadaşlar. (*Takayı boşaltırlar.*)

Cumhur

— (*Taka'da yalnız kalır.. Seyirciye*) Gördünüz mü nasıl aralarına katıldım... Şiiiiişt.. Saffet beni tanıdı gibi ama... Sakın ona birşey söylemeyin.. Olur mu?..

9. SAHNE

CEPHANELİK

(*Renkli ışıklar döner. Mavi bezler, yere serili kalır. «PADİŞAHIM ÇOK YAŞA» yazan kitap tarafı aydınlanır. Panoda bir kapı vardır. Kapı önünde sandıklar.. Sandıkların başında bir İngiliz Askeri beklemektedir.*)

Saffet

— (*Sürünerek yaklaşırlarken*) Ben seni nereden tanıyorum?..

Cumhur

— Şışışt...

Asker

— Kim var orada?..

Cumhur

— Sesimizi duydu..

Asker

— Dur... Kıpırdama...

Saffet

— Eyvah, gördü bizi.. Evet, Cumhur'sun sen, Cumhur...

Cumhur

— Ben çıkıyorum..

Saffet

— Dur Cumhur, ne yapıyorsun?!...

Cumhur

— *Şarkı söyleyerek askere doğru yaklaşır*) Ena mena dosi.. Dosi Safranbosiii.. Safranbos, safranbos... Alman dost.. Fransız dost. İtalyan dost...

Asker

— Dur diyorum.. (*Cumhur durur.*) Parola?

Cumhur

— Parola?..

Asker

— What is this...

Cumhur

— Parola, What is this.. (*Şarkıya devam eder.*) İngiliz dost, İngiliz dost...

- Asker** — Parolayı da bildin.. Ben de seni kötü niyetli biri sanmıştım. *(Güler)* Bu bıyıklar takma mı?..
- Cumhur** — Hayır, ben cüceyim..
- Asker** — *(Gülerek)* Hayatımda ilk defa bir cüce görüyorum.
- Cumhur** — Seninle bir oyun oynayalım mı?..
- Asker** — Ya, komutanım gelirse?..
- Cumhur** — Kolay, benim bir arkadaşım var senin yerine nöbeti o tutar. Saffettt...
- Saffet** — Allahım sen beni koru. Allahım sen bana yardım et..
- Cumhur** — Saffet...
- Saffet** — Ne vaaar?..
- Cumhur** — Gelsene..
- Saffet** — Allahım sen beni koru, sen bana yardım et.. Geldim..
- Cumhur** — *(Askere)* Ver şu tüfeği..
- Asker** — Yooo, tüfeğimi vermem..
- Cumhur** — *(Saffet'e göz atar.)* Biz oyun oynayacağız Saffet, sen komutanı gelirse bize haber ver..
- Saffet** — Peki... Allahım sen bana yardım et..
- Cumhur** — Şimdi ben ne yaparsam sen de onu yapacaksın..
- Asker** — Tamam..
- Cumhur** — Kulağını çek... *(Kulağını çeker.)*
- Asker** — *(Kendi kulağını çeker.)* Ahhh...
- Cumhur** — Acıdı mı?..
- Asker** — *(Gülerek)* Hın..
- Cumhur** — Şimdi, ceketinin düğmelerini aç..
- Asker** — *(Gülerek ceketinin düğmelerini açar.)*
- Cumhur** — Ceketini çıkar. *(Cumhurla birlikte Asker de ceketini çıkarır.)*
- Şimdi çek kulağını... *(Kendi kulağını çeker.)*

- Asker** — (Kendi kulağını çeker) Ahhh..
- Cumhur** — Yine acıdı değil mi?..
- Asker** — (Gülerek) Eveeeet...
- Cumhur** — Bak şimdi kulağını çekeceksin, acımayacak... (Asker gülmekten katılır.) Şimdi pantolonunu çıkar. (Asker pantolonunu çıkarır..) Ellerini uzat şöyle, ayaklarını da.. (Asker gülerken denilenleri yapar.) Şimdi ellerini bağlayacağız.. Hadi Saffet.. (Saffet, askerin ellerini ayaklarını bağlar. Cumhur, bıyığını çıkarır. Asker, gülerken, bağlı eliyle kendi bıyığını çıkarmak için uğraşır..)
- Asker** — Aaaaaah, benim bıyığım çıkmıyor ama... (Gülmesini sürdürmektedir.)
- Cumhur** — Hay salak hay.
- Saffet** — Bilmiştin seni Cumhur...
- Asker** — (Durumu anlar) Eyvaaaaah.. İmdaaaaaat.. (Saffet, askerin ağzına bir mendil sokar. Asker Saffet'in elini ısırır.)
- Saffet** — Aaaaaah...
- Cumhur** — (Islık çalar..) Tamam bu iş..
- Saffet** — (Elini tutarak.) Nasıl bağladım ama onu...
- Çavuş** — (Dursun, Recep, Selim, Mahmut gelirler... Aslan larım, yaşayın siz... Haydi çabuk olalım.. Yahya Kaptan bekliyor.. (Hepsi birer sandık alırlar. Mavi beze yaklaştıklarında, bezler yavaş yavaş kalkar. Onlar da denizde yürüyormuş gibi, sandıklar ıslanmasın diye sandıkları havaya kaldırır-lar Sandıkları Takadaki Yahya Kaptan'a verir-ler..)

10. SAHNE

D E N İ Z

(Renkli ışıklar dönerken, çete elemanları takaya binerler. Orta mekân aydınlanınca, mavi bezler yine azgın dalgalar gibi sallanmaktadır. Saffet, yine takanın kıyısında midesi bulanmaktadır.. Saffet'in bir eli sargılıdır.)

- Mahmut** — Demek öyle ha Saffet?
Cumhur — Bir İngilizce konuşuyordu, görecektiniz..
Hepsi — Yaş-şaaaa, İngiliz Saffet....
Saffet — Böööööb..
Recep — Baksanıza (Saffet'in elini gösterir) hem de yara almış..
Selim — Eeeee, kolay değil, İngiliz askeriyle dişe diş döğüşmek...
Hepsi — Yaş-şaaaa, Gazi Saffet..
Saffet — Öööööööö..

(«KÖYLÜ MİLLETİN EFENDİSİDİR» yazan taraftan köylüler belirir. Pano, bir önceki liman panosudur.)

- I. Köylü** — Geliyorlar..
II. Köylü — Geliyorlar..
Nine — Geliyorlar mı?..
III. Köylü — Geliyorlar nine..
Nine — Recep'im de var mı aralarında?
Recep — (Takadan bağırır) Nineeee..
Nine — Recep'im!.. *(Nine mavi bezlerin arasından sudaymış gibi, Takaya doğru koşmaya başlar)* Diğerleri de onu izler.
Yahya Kaptan — *(Gelenlere sandıkları vermeye başlar.)* Dikkat edin..

Çavuş

— Dikkat dalga geliyor.. *(Bezler azgın dalgalanır.)*
İslatmayın sandıkları..

Recep

— Dikkat et nine...

Nine

— Telaşlanma oğul, bu sandık benim canım.. *(Sandıkları alırlar. Hep birlikte limana gelirler.)*

ŞARKI - DANS : 7

Nine

— Poyraz, lodos
Dinlemem.
Gelmişler
Azgın denizden.
Üzülme
İslatmam ben
Onları ninem.

Koro

— Dahdi deh dahdi dahdi
Dahdi deh dahdi dahdi.

Recep

— Sakarya'da Dumlupınar'da
Afyon'da, Anafartalar'da.
Silah bekler
Yiğitler.
Durmayaalım
Gidelim ninem.

Koro

— Dahdi deh dahdi dahdi.
Dahdi deh dahdi dahdi.
Kimimiz sırtında mermi,
Kimimiz kâğıda
Bir öküz yanında.
Dağ bayır aşanda
Şafak ağarır varanda.
Birlik olup
Varalım ninem
Dahdi deh dahdi dahdi.
Dahdi deh dahdi dahdi.

II. SAHNE

K Ö Ş K

- Semiz Paşa** — (*Koltukta bitkin oturmaktadır.*) Beşiiiir..
Beşir — Emrediniz Paşa hazretleri.
Semiz Paşa — Kaç vakit oldu bizimkiler gideli?
Beşir — Kimler Paşa hazretleri?
Semiz Paşa — Kim olacak, beni deli etme, benim mahdum ve o haberciler..
Beşir — Üç ay oldu Paşa hazretleri.
Semiz Paşa — Haber var mı ne yapıyorlarmış?
Beşir — Hep birlikte bir çeteye katılmışlar, cephane kaçıyorlarmış,
Semiz Paşa — Ooooooof of.. Başka, başka?..
Beşir — Ankara'yı başkent yapmışlar. Paşa hazretleri Türkiye Büyük Millet Meclisini kurmuşlar.
Semiz Paşa — Onu ne yapacaklarmış?
Beşir — Kendi kendilerini yöneteceklermiş.
Semiz Paşa — Oooooof Beşir, of..
Beşir — Oooooof of Paşa hazretleri of... (*Kararır*)

12. SAHNE

D A Ğ

(*Saffet, Nine, Recep, Cumhur dağda sandık taşıyorlar*)

- Nine** — Bende milletvekili olacağım oğul.
Recep — Nine, azdın yine sen.
Nine — Niyeymiş o?.. (Cumhur'a) Olamam mı oğul?
Cumhur — Olursun tabii nine, olursun.. Recep ağam bile olur..
Saffet — Oyalanmayalım.. İşimiz acele.. Herkes, dört gözle bizi bekliyor.
Recep — Onbaşı olduktan sonra, işi iyice sıkı tutmaya başladı bizim İngiliz Saffet..

13. SAHNE

K Ö Ş K

- Semiz Paşa** — (*Koltuğunda oturuyor.*) Beşiiiiir..
Beşir — Emrediniz Paşa Hazretleri..
Semiz Paşa — Bende emredecek hal mi kaldı Beşir?.. Kaç vakit oldu bizimkiler gideli?..
Beşir — Üç yıl oldu Paşa hazretleri..
Semiz Paşa — Neler yapıyorlarmış peki?..
Beşir — Yurdu düşmandan temizlemişler. Saltanatı kaldırmışlar. Sizin hükmünüz yok artık.. Dün de Cumhuriyet ilan etmişler.
Semiz Paşa — Ne olacak şimdi?.. Oooooof, of, Beşir of..
Beşir — Offff of Paşa hazretleri of..

14. SAHNE

L İ M A N

ŞARKI - DANS : 8

Kimseye
Yoktu hincımız.
Kimseden
Yoktu alacağımız
Göz diktiler
Yurdumuza.
El koydular
Toprağımıza.
Hangi can
Dayanır buna?
Bugün bayram günüdür
Çal oyna...

Gece demeden
Gündüz demeden
Yemedim yedik
İçmedim, içtik
Düşman yurttan
Gitmeden.
Hangi kursak
Dayanır buna?
Bugün bayram günüdür
Çal oyna.

Savaş bitti
Kuruldu Cumhuriyet
Artık
Kendimizin
Efendisiyiz demek.
Dünyada
Özgürlük savaşında
Bir taneyiz, tek.
Hangi ulus
Dayanır buna?..
Bugün bayram günüdür
çal oyna...

15. SAHNE

K Ö Ş K

- Semiz Paşa** — (*Koltuğunda oturuyor*) Beşiiiiir..
Beşir — (*Papyonlu silah takım elbiselidir.*) Buyrunuz beyefendi.
Semiz Paşa — (*Hayretle onu taklit ederek.*) Emrediniz Paşa hazretlerine ne oldu?..
Beşir — Paşalık bitti beyefendi..

- Semiz Paşa** — Oooof başıma gelenler of.. Kaç vakit oldu bizimkiler gideli?
- Beşir** — Vallahi beyefendi, arşın, endaze yerine metre geldi. Okka yerine kilo geldi.. Eskiden Hicri takvimdi, şimdi o, Miladi oldu.. Onun için, onlar gideli kaç vakit oldu bilemeyeceğim beyefendi.
- Semiz Paşa** — Bu kılığın ne böyle, tiyatroya mı çıkıyorsun?
- Beşir** — Hayır beyefendi. Kılık kıyafet de değişti. **(Elindeki fötr şapkayı uzatır.)** Bunu da size getirdim..
- Semiz Paşa** — Ver bakayım şunu. Al bu fesi de... Nasıl yakıştı mı?..
- Beşir** — Üstü oldu da altı eskisi gibi efendim...
- Semiz Paşa** — Getir bir takım elbise, getir de onları da değiştirelim...
Offffff, of...

16. SAHNE

M E Y D A N

(Herkes, meydana balonlar, fenerler asar. Meydanı süslerler.)

- Cumhur** — Bugün yirmi üç Nisan..
- A** — Atatürk bugünü çocuklara armağan etti.
- Cumhur** — Bizim bayramımız yaşasın!.
- b** — Hadi Cumhur, şiirini oku..
- Elif** — Şiirini oku Cumhur..
- Cumhur** — *(Ortaya gelir. Şiirini okur.)*
Seller gibi çağladık
Yeller gibi dağladık
Ata'ya bel bağladık
Koştuk yurdumuz için...

Çizdik haritasını
Attık yere yasını
Bu bayram havasını
Oynadık yurdumuz için...

Hepsi

— Bravooooo. Yaşa Cumhur...

(Gürültü sürerken. Renkli ışık döner. Karambolde, Cumhur, öndeki yatağına yatar. Annesi gelir.)

Anne

— Cumhuuur. Kalk oğlum, sabah oldu.

Cumhur

— *(Uyanır.)* Yaşasın, yaşasın. *(Annesine sarılıp öper.)*

Anne

— Cumhur, ne oldu oğlum?

Cumhur

— Hiç anne, bugün yirmi üç Nisan şenliğinde okuyacağım şiirimi iyi ezberlemişim... *(Sahne karanır. Bütün oyuncular sahnede yerlerini alırlar.)*

FINAL ŞARKISI VE DANSI : 9

Tan yeri
Ağardı.
Rüya değil,
Gerçektir,
Yaşandı.
Bir varmış,
İki hep olacak.
Bugün nasıl
Dünden güzelse.
Yarın
Daha güzel olacak.
Yirmi üç
Nisan'larda
Bayram edenler,
Gün gelip
Büyüyecek

Bir varmış
İki hep olacak.
Bugün nasıl
Dünden güzelse.
Yarın,
Daha güzel olacak.
Unutma dünü,
Bugünü
Yaşatmak için.
Oynadık
Bu bayram
Havasını,
Sizin için,
Bizim için,
Yurdumuz için.
Bir varmış
İki hep olacak.
Bugün nasıl
Güzelse dünden,
Yarın,
Daha güzel olacak—

II. PERDE SONU

A'ya ve Z'ye sevgiyle.—

85 Ankara.

TBMM Basımevi — ANKARA